

תפילת "נְעִילָה"

למחרת ליל "כל נדרי" נמשכות התפילות בבית הכנסת. חמש תפילות מתפללים ביום הכיפורים:

שחרית, מנחה ומעריב - הקבועות בכל יום;

מוסף – שמתפללים בכל שבת וחג;

ותפילה חמישית לכבוד קדושת היום המיוחד הזה - תפילת "נְעִילָה".

התפילה החמישית נקראת **נְעִילָה**, מפני שזמנה סמוך לצאת היום. מתפללים אותה עם שקיעת השמש, שאז שערי הרחמים עומדים להינעל.

פֶּתַח לָנוּ שַׁעַר, בְּעֵת נְעִילַת שַׁעַר, כִּי פָנָה יוֹם!

הַיּוֹם יִפְנֶה, הַשָּׁמֶשׁ יָבֵא וַיִּפְנֶה, נְבוֹאָה שְׁעָרֶיךָ.

(מתוך תפילת נְעִילָה של יום הכיפורים)

חותמים את יום הצום בתקיעת שופר ממושכת ובקריאת

"לשנה הבאה בירושלים הבנויה".

משימות

1. למילה "שער" פירוש כפשוטו ופירוש מושאל. תנו הסבר לשני הפירושים.

2. מה מבקשים המתפללים על-פי המשפטים שבתפילה?

נְעִילָה / רַעֲיָה הַרְנִיק

פְּתַח לָנוּ שֶׁעַר
בַּיּוֹם הַזֶּה הַשֶּׁקֶט
שֶׁבַע שָׁנִים אַחֲרֵי הַרְעֵשׁ.
וְאַנִּי לֹא יוֹדַעַת כִּמָּה לִפְנֵי הַרְעֵשׁ הִבָּא.
פְּתַח לָנוּ שֶׁעַר
אוֹלֵי גְבוּאוֹ בּוֹ הַרְחָמִים וְהַאֲהָבָה.

משימות

1. חפשו מידע על רעיה הרניק. כיצד מתקשר הידע על חייה עם השיר שכתבה?
2. למה מרמזת הכותבת במילה "רַעֵשׁ"? (היעזרו בביוגרפיה של המשוררת).
3. למה מתכוונת המשוררת בביטוי: "בַּיּוֹם הַזֶּה הַשֶּׁקֶט"??
4. הדוברת רומזת לנו על מחשבותיה. מה היא מבקשת, וממי?
5. האם לדעתכם, הטקסט הוא תפילה או שיר? הסבירו את תשובתכם.
6. מה ההבדל בין שיר לבין תפילה?
7. השיר מסתיים בנימה שונה מזו שבתפילה. הסבירו את שתי הנימות השונות.
8. לפניכם פתגמים הקשורים ליום הכיפורים. הסבירו כל פתגם. מצאו לו התאמה לחיי המציאות שלנו.
 - א. עֲבֵרוֹת שְׁבִין אָדָם לְחֵבְרוֹ – אֵין יוֹם הַכְּפוּרִים מִכֹּפֶר עַד שֶׁיִּרְצֶה חֵבְרוֹ.
 - ב. כָּל הָעוֹשֶׂה עֲבֵרָה וּמִתְבַּיֵּשׁ בָּהּ, מוֹחֵלִין לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו.
 - ג. אֲשֶׁר יְמִינָךְ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׂבִים.

ארבעת המינים

“ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר, כפות תמרים וענף
עץ עבות, וערבי נחל ושמחתם לפני ה' אלוהיכם” שבועת ימים.

(ויקרא, כ"ג, מ')

משימות

1. מה מצוונים בני ישראל לקחת ביום הראשון של חג סוכות?
2. מצוות ארבעת המינים מזכירה את הקשר של חג הסוכות לטבע. מהו קשר זה?
3. קיים מדרש המתייחס לארבעת המינים כאל קבוצות שונות בעם ישראל, הקשורות בלמידת תורה ובעשיית מעשים טובים.
הטעם מסמל את התורה. והריח מסמל את המעשים הטובים.
השלימו את המשפטים על-פי המדרש.
האתרוג יש בו ריח ויש בו טעם, כך ישראל...
הלולב יש בו טעם (פרי התמר) ואין בו ריח, כך ישראל...
ההדס יש בו ריח ואין בו טעם, כך ישראל...
הערבה אין בה לא טעם ולא ריח, כך ישראל...
4. לפי המדרש, איזה מין דומה לאדם שאינו לומד תורה ואינו עושה מעשים טובים?
5. מהו המסר של המדרש?